

ประสิทธิภาพในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองแวง
อำเภอหนองบัวแดง จังหวัดชัยภูมิ

Efficiency of the Elderly Welfare Management of Nong Waeng Subdistrict
Administrative Organization, Nong Bua Daeng District, Chaiyaphum
Province

กิตติ ตระกูลรัมย์¹ สมปอง สุวรรณภุมมา² และณัฐดนัย แก้วโพนงาม³
Kitti Tragullum, Sompong Suwannaphuma and Natdanai Kaewphonngam

Received: June 18, 2023

Revised: July 24, 2023

Accepted: August 03, 2023

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาประสิทธิภาพในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุ 2) เปรียบเทียบประสิทธิภาพในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุ และ 3) หาแนวทางการพัฒนาประสิทธิภาพในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุ ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองแวง อำเภอหนองบัวแดง จังหวัดชัยภูมิ เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน ประกอบด้วย การวิจัยเชิงปริมาณ ใช้แบบสอบถามประมาณค่า 5 ระดับ ในการเก็บรวบรวมข้อมูลประชากรกลุ่มตัวอย่าง คือผู้สูงอายุที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป จำนวน 315 คน ใช้วิธีการสุ่มแบบง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม โดยหาค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธี LSD และการวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง สัมภาษณ์ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุ จำนวน 10 คน ใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง ข้อมูลเชิงคุณภาพที่ได้จากการสัมภาษณ์นำมาวิเคราะห์เชิงเนื้อหา ผลการวิจัย พบว่า 1) ประสิทธิภาพในการจัดสวัสดิการ โดยรวม

¹ องค์การบริหารส่วนตำบลหนองแวง; Nong waeng Subdistrict Administrative Organization

²⁻³ มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ; Copyright of Chaiyaphum Rajabhat University

พบว่า มีประสิทธิภาพอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านผู้สูงอายุความมั่นคงทางสังคม ครอบครัว ผู้ดูแลและการคุ้มครอง มีประสิทธิภาพสูงสุดเป็นอันดับแรก โดยมีประสิทธิภาพอยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ ด้านสุขภาพและการรักษาพยาบาล และด้านนันทนาการ โดยมีประสิทธิภาพอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ 2) ผลการเปรียบเทียบประสิทธิภาพในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุ ในเพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนแตกต่างกัน มีความเห็นต่อประสิทธิภาพในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เนื่องจากความต้องการของผู้สูงอายุมีความต้องการที่แตกต่างกัน ทั้งความต้องการพื้นฐานเศรษฐกิจและสังคม และ 3) แนวทางการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุ ควรมีแผนงานด้านผู้สูงอายุที่ชัดเจน ภายใต้กรอบกฎหมาย โดยสนับสนุนให้ผู้สูงอายุมีส่วนร่วม รวมถึงสนับสนุนงบประมาณในการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ส่งเสริมให้มีความสัมพันธ์อันดีระหว่างคนในชุมชนและผู้สูงอายุ จัดบริการสถานที่สำหรับพักผ่อน ออกกำลังกาย และทำกิจกรรมอื่น ๆ ที่เหมาะสมกับผู้สูงอายุ

คำสำคัญ: ประสิทธิภาพ, การจัดสวัสดิการผู้สูงอายุ, องค์การบริหารส่วนตำบล

Abstract

The purposes of this research article were 1) to study the efficiency of providing elderly welfare; 2) to compare the efficiency of providing elderly welfare; and 3) to find guidelines to develop the efficiency of providing elderly welfare of Nong Waeng Subdistrict Administrative Organization, Nong Bua Daeng District, Chaiyaphum Province. It was a mixed methods research. For quantitative research, a 5-level estimation questionnaire was used to collect sample population data. There were 315 elderly people aged 60 years and over using a simple random sampling. The research tool was a questionnaire. Statistics used were frequency, percentage, mean, and standard deviation and comparing pairwise differences using LSD methods. In terms of qualitative research, a structured interview form was used. 10 people involved in the provision of elderly welfare were interviewed using the purposive sampling. Qualitative data obtained from the interviews were analyzed for content. The results of the research found that 1) overall efficiency in welfare provision was found to be at a high level of efficiency. When considering each aspect, it was found

that the elderly, social security, family, caregivers and protection had highest efficiency first. Its efficiency was at a high level, followed by health and medical care and recreation. The efficiency was at a high level, respectively; 2) the results of comparing the efficiency of providing elderly welfare in terms of gender, age, occupation, and educational level and the average monthly income were different. There was a significant difference in opinion on the efficiency of elderly welfare provision at the 0.05 level because the needs of the elderly had different needs both basic economic and social needs; and 3) in the aspect of guidelines for providing elderly welfare, there should be a clear plan for the elderly under the legal framework by encouraging the elderly to participate Including supporting the budget for various operations, promoting good relationships among people in the community and the elderly. Places for relaxation, exercise, and other activities suitable for the elderly should be provided.

Keywords: Efficiency, Elderly Welfare Provision, Subdistrict Administrative Organization

บทนำ

ประเทศไทยเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุอย่างสมบูรณ์เมื่อสิ้นสุดแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) โดยที่สัดส่วนผู้สูงอายุจะเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 19.8 ของจำนวนประชากรทั้งหมด ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อการเติบโตทางสังคม และเศรษฐกิจของประเทศโดยรวมในอนาคต เมื่อประชาชนผู้สูงอายุเพิ่มขึ้นงบประมาณส่วนหนึ่งของประเทศจะต้องถูกจัดสรรมาเพื่อใช้ในการดูแลผู้สูงอายุ ให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นไม่ว่าจะเป็นด้านสวัสดิการ การบริการสาธารณสุข และด้านสาธารณสุข เมื่ออัตราเกิดมีแนวโน้มลดลง และอายุคาดเฉลี่ยของคนไทยมีแนวโน้มยืนยาวขึ้น จะทำให้ในอนาคตประชากรไทยจะมีอายุสูงขึ้นเร็วยิ่งขึ้นไปอีก

ตามที่รัฐบาลได้มีนโยบายในการสร้างหลักประกันรายได้แก่กลุ่มผู้สูงอายุ ที่มีรายได้ไม่เพียงพอต่อการยังชีพ หรือไม่สามารถประกอบอาชีพเลี้ยงตัวเองได้โดยการจัดสรรเบี้ยยังชีพให้แก่ผู้สูงอายุที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป รวมถึงสวัสดิการด้านอื่น ๆ พระราชบัญญัติกำหนดแผนและ

ขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 มาตรา 16 “ให้องค์การบริหารส่วนตำบล มีอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเอง” ได้กำหนดให้การสังคมสงเคราะห์และการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็ก สตรีคนชราและผู้ด้อยโอกาสเป็นอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 ที่แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 12) พ.ศ. 2546 มาตรา 50 “ภายใต้ข้อบังคับแห่งกฎหมายเทศบาลตำบล มีหน้าที่ต้องทำในเขตเทศบาล” ส่งเสริมการพัฒนาสตรีเด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุและผู้พิการ

จากโครงสร้างประชากรผู้สูงอายุของประเทศไทยมีการเปลี่ยนแปลงไปทำให้มีจำนวนประชากรสูงอายุมากขึ้น สภาพสังคมมีการเปลี่ยนแปลงจากระบบเครือญาติมาเป็นสังคมเมืองมีการพัฒนา เทคโนโลยีต่าง ๆ ที่ก้าวล้ำเกินความสามารถของผู้สูงอายุที่จะเข้าไปใช้งานและการเข้าถึงยังสถานที่สาธารณะต่าง ๆ ในหลายแห่งยังขาดมาตรฐานที่ผู้สูงอายุสามารถเข้าไปใช้งานได้ ผู้สูงอายุเป็นวัยที่มีความเปลี่ยนแปลงไปในทางเสื่อมถอยมีปัญหาทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ เศรษฐกิจ และสังคม ผู้สูงอายุปัจจุบันส่วนใหญ่อาศัยอยู่กับครอบครัวหรือบุตรหลานและผู้สูงอายุที่ไม่ได้อาศัยอยู่กับบุตรหลาน ก็ได้รับการเยี่ยมเยียนหรืออุปถัมภ์เกื้อหนุนจากบุตรในสัดส่วนที่สูง มีเพียงส่วนน้อยมากที่จะต้องอยู่คนเดียวจริง ๆ (นฤมล ถาวร, 2561) หากพิจารณาถึงสังคมที่แวดล้อมผู้สูงอายุจะเห็นได้ว่าหน่วยสังคมที่เล็กสุด คือ ครอบครัว ที่มีบทบาททำให้ผู้สูงอายุที่มีความรู้สึกรับรองและมีความมั่นคงในจิตใจ เมื่อได้อยู่ใกล้ชิดในครอบครัวของตนเองและลูกหลาน อย่างไรก็ตามยังพบว่าผู้สูงอายุประสบปัญหาถูกทอดทิ้ง ทำให้มีปัญหาในการจัดบริการสวัสดิการสังคมด้านต่าง ๆ แก่ผู้สูงอายุ เพราะข้อมูลที่มีอยู่ในปัจจุบันเป็นข้อมูลที่ได้จากผู้สูงอายุเพียงบางกลุ่มเท่านั้นที่ยังไม่สามารถเป็นตัวแทนของภาพรวม ทำให้ไม่ได้รับทราบถึงปัญหาและความต้องการในด้านบริการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุที่แท้จริงโดยเฉพาะผู้สูงอายุในเขตชนบท (สุภาพร จิตรสูงเนิน, 2564)

องค์การบริหารส่วนตำบลหนองแวง อำเภอนองบัวแดง จังหวัดชัยภูมิ มีจำนวนประชากร 15,348 คน ชาย 7,637 คน หญิง 7,711 คน จำนวนครัวเรือนทั้งสิ้น 4,923 ครัวเรือน ประชากรผู้สูงอายุที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป ซึ่งคาดว่าจะมีผู้สูงอายุเพิ่มขึ้น ในแต่ละปี ตามข้อมูลจำนวนผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองแวง ดังนี้ ปี 2561 จำนวนผู้สูงอายุ 1,196 คน ปีพ.ศ. 2562 จำนวนผู้สูงอายุ 1,289 คน ปีพ.ศ. 2563 จำนวนผู้สูงอายุ 1,356 คน และปีพ.ศ. 2564 จำนวน 1,467 คน ในฐานะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งหนึ่งที่มีหน้าที่ในการดูแลความเป็นอยู่ของประชาชนในพื้นที่ให้มีความเป็นอยู่ที่ดีมีคุณภาพชีวิตที่ดีในด้านต่าง ๆ ซึ่งในด้านสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุก็ถือเป็นภาระตามบทบาท อำนาจ หน้าที่เพื่อตอบสนองความต้องการและแก้ไขปัญหา

ของประชาชนอย่างทั่วถึงและต่อเนื่องในทุกๆด้าน โดยเฉพาะการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ เพื่อให้ผู้สูงอายุสามารถช่วยเหลือ และพึ่งตนเองได้ โดยได้มีโครงการต่าง ๆ เช่น การจัดสรรเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ อาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุ การจัดประเพณีรดน้ำผู้สูงอายุในประเพณีวันสงกรานต์ และการจัดกิจกรรมโรงเรียนผู้สูงอายุ เป็นต้น (องค์การบริหารส่วนตำบลหนองแวง, 2565)

ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับประสิทธิภาพในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุ ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองแวง อำเภอหนองบัวแดง จังหวัดชัยภูมิ ว่ามีประสิทธิภาพมากน้อยเพียงใด พร้อมทั้งศึกษาแนวทางการพัฒนาประสิทธิภาพในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุ ให้ตอบสนองตรงตามความต้องการของผู้สูงอายุ และเปรียบเทียบประสิทธิภาพในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุ เพื่อจะได้นำผลการศึกษาวินิจฉัยในครั้งนี้ไปเป็นข้อมูลในการพัฒนารูปแบบการดำเนินงานด้านสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองแวง อำเภอหนองบัวแดง จังหวัดชัยภูมิ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาประสิทธิภาพในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุ ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองแวง อำเภอหนองบัวแดง จังหวัดชัยภูมิ
2. เพื่อเปรียบเทียบประสิทธิภาพในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุ ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองแวง อำเภอหนองบัวแดง จังหวัดชัยภูมิ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล
3. เพื่อหาแนวทางการพัฒนาประสิทธิภาพในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุ ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองแวง อำเภอหนองบัวแดง จังหวัดชัยภูมิ

วิธีดำเนินการวิจัย

บทความวิจัยนี้เป็นการวิจัย รูปแบบผสมวิธี (Mixed Methods Research) เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามลำดับขั้นตอนดังนี้

การวิจัยเชิงปริมาณ ผู้ตอบแบบสอบถาม ประชากรที่ใช้ในการตอบแบบสอบถาม คือ ผู้สูงอายุที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป จำนวน 1,467 คน ที่อาศัยและมีภูมิลำเนาอยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหนองแวง อำเภอหนองบัวแดง จังหวัดชัยภูมิ จากจำนวนประชากรทั้งหมด กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากตารางสำเร็จรูปของเครซีและมอร์แกน (Krejcie, R. V. & Morgan, D. W., 1970) ที่ระดับความคลาดเคลื่อนร้อยละ 0.05 ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 315 คน

การวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องข้องในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุ ในพื้นที่ประกอบด้วย เจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ นายกองค์กรปกครอง ผู้ที่กำหนดนโยบาย ปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้บังคับบัญชาควบคุมดูแล นักพัฒนาชุมชน เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบงานด้านสวัสดิการสังคมสำหรับผู้สูงอายุ ผู้ที่นำนโยบายไปปฏิบัติ ผู้สูงอายุ ผู้ดูแลหรือผู้แทนชุมชน ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ได้แก่ กำนัน ผู้ใหญ่บ้านในตำบลหนองแวง ผู้มีประสบการณ์ด้านผู้สูงอายุ จำนวน 10 คน โดยวิธีเลือกแบบเจาะจง

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยเชิงปริมาณ ใช้แบบสอบถามในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา และรายรับเฉลี่ยต่อเดือน ตอนที่ 2 ประสิทธิภาพในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองแวง อำเภอหนองบัวแดง จังหวัดชัยภูมิ ได้แก่ 1) ด้านสุขภาพและการรักษาพยาบาล 2) ด้านรายได้ 3) ด้านที่อยู่อาศัย 4) ด้านนันทนาการ 5) ด้านความมั่นคงทางสังคม ครอบครัว ผู้ดูแล และการคุ้มครอง 6) ด้านการสร้างบริการทางสังคมและเครือข่ายการเกื้อหนุน ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

การวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง ประกอบด้วยคำถามความคิดเห็นอย่างไรเกี่ยวกับประสิทธิภาพในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุ ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองแวง อำเภอหนองบัวแดง จังหวัดชัยภูมิ พร้อมทั้งข้อเสนอแนะเพิ่มเติม และข้อคิดเห็น

การสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ไปคำนวณค่าดัชนี IOC โดยกำหนดเกณฑ์คัดเลือกข้อคำถามในแต่ละข้อตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไปเป็นเกณฑ์พิจารณาว่าเป็นแบบสอบถามที่สามารถนำไปใช้ได้ (จันต์จุฑา จันทรประสิทธิ์, 2560) นำเครื่องมือที่ปรับปรุงเรียบร้อยแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับผู้สูงอายุที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป ที่อาศัยและมีภูมิลำเนาอยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนางแดด อำเภอหนองบัวแดง จังหวัดชัยภูมิ ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง และมีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย จำนวน 30 คน แล้วนำมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟา (Coefficient Alpha Cronbach Method) ค่าความเชื่อมั่นของ Cronbach โดยกำหนดให้มีตั้งแต่ 0.70 ขึ้นไปเป็นเกณฑ์พิจารณาว่า

เป็นแบบสอบถามที่สามารถนำไปใช้ได้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2556) โดยได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.965

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ เป็นการรวบรวมข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามที่สมบูรณ์มาลงรหัสเพื่อวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปในการประมวลผล ปัจจัยส่วนบุคคล วิเคราะห์โดยการหาค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) จำแนกเป็นรายด้านและรายข้อ เพื่อบรรยายข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง

2. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ โดยการจดบันทึกจากผู้ถูกสัมภาษณ์ มาเปรียบเทียบข้อมูลระหว่างบุคคล แล้วจัดลำดับความสำคัญ และใช้การพรรณนาการวิเคราะห์เนื้อหาจากเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ประมวลความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง โดยจำแนกข้อมูลเป็นหมวดหมู่ วิเคราะห์ถึงความสัมพันธ์ ความน่าเชื่อถือของข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ในประเด็นต่าง ๆ เพื่อให้ได้คำตอบตามวัตถุประสงค์และสมมติฐานที่ตั้งไว้ สามารถตอบคำถามของประเด็น การวิจัยได้ชัดเจนและสมบูรณ์ สอดคล้องกับกรอบแนวคิดในการวิจัยที่กำหนดไว้เพื่อที่จะนำไปสู่ ประสิทธิภาพในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุ ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองแวง อำเภอนองบัวแดง จังหวัดชัยภูมิ วิเคราะห์เชิงเนื้อหา โดยเน้นเนื้อหาอ้างอิงจากกรอบแนวคิดและวัตถุประสงค์ของการวิจัยได้อย่างถูกต้อง และการวิเคราะห์แบบสร้างข้อสรุปการวิเคราะห์แบบอุปนัย ใช้การตีความหมายเพื่อสร้างข้อสรุปจากเหตุการณ์ที่ได้จากการสังเกต การสัมภาษณ์ และการวิเคราะห์ตามเอกสาร

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 71-80 ปี ด้านอาชีพส่วนใหญ่เกษียณแล้ว ด้านการศึกษาส่วนใหญ่ไม่ได้รับการศึกษา มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 5,000-10,000 บาท

2. ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองแวง อำเภอนองบัวแดง จังหวัดชัยภูมิ พบว่า ประสิทธิภาพในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองแวง อำเภอนองบัวแดง จังหวัดชัยภูมิ โดยภาพรวมพบว่า มีประสิทธิภาพอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.29$, $S.D.=0.55$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านผู้สูงอายุความมั่นคงทางสังคม ครอบครัว ผู้ดูแลและการคุ้มครอง มีประสิทธิภาพสูงสุดเป็นอันดับ

แรก โดยมีประสิทธิภาพอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.40$, S.D.=0.62) รองลงมาคือ ด้านสุขภาพและการรักษาพยาบาล และด้านนันทนาการ ($\bar{X} = 4.37$, S.D.=0.70 และ $\bar{X} = 4.34$, S.D.=0.62) โดยมีประสิทธิภาพอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

3. ผลการเปรียบเทียบประสิทธิภาพในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุ ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองแวง อำเภอนองบัวแดง จังหวัดชัยภูมิ เป็นดังนี้

3.1 ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุ ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองแวง อำเภอนองบัวแดง จังหวัดชัยภูมิ จำแนกตามเพศ พบว่า เพศแตกต่างกัน ให้ประสิทธิภาพในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุแตกต่างกัน ในภาพรวม และด้านรายได้ ด้านที่อยู่อาศัย ด้านนันทนาการ ด้านผู้สูงอายุความมั่นคงทางสังคม ครอบครัว ผู้ดูแลและการคุ้มครอง และด้านการสร้างบริการทางสังคมและเครือข่ายการเกื้อหนุน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยผู้สูงอายุเพศชายให้ประสิทธิภาพในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุมากกว่าเพศหญิง

3.2 ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุ ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองแวง อำเภอนองบัวแดง จังหวัดชัยภูมิ จำแนกตามอายุ พบว่า อายุแตกต่างกัน ให้ประสิทธิภาพในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุแตกต่างกัน ในด้านสุขภาพและการรักษาพยาบาล และด้านรายได้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพบความแตกต่างจะทำการทดสอบรายคู่ โดยวิธี LSD ดังนี้ ด้านสุขภาพและการรักษาพยาบาล พบว่า ผู้สูงอายุที่มีอายุ 60-70 ปี ให้ประสิทธิภาพในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุแตกต่างกันกับผู้สูงอายุที่มีอายุ 80 ปี ขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยผู้สูงอายุที่มีอายุ 60-70 ปี ให้ประสิทธิภาพในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุน้อยกว่าผู้สูงอายุที่มีอายุ 80 ปี ขึ้นไปด้านรายได้ พบว่า ผู้สูงอายุที่มีอายุ 60-70 ปี ให้ประสิทธิภาพในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุแตกต่างกันกับผู้สูงอายุที่มีอายุ 80 ปี ขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยผู้สูงอายุที่มีอายุ 60-70 ปี ให้ประสิทธิภาพในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุน้อยกว่าผู้สูงอายุที่มีอายุ 80 ปี ขึ้นไป

3.3 ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุ ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองแวง อำเภอนองบัวแดง จังหวัดชัยภูมิ จำแนกตามอาชีพ พบว่า อาชีพแตกต่างกัน ให้ประสิทธิภาพในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุแตกต่างกัน ในภาพรวม และทุก ๆ ด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพบความแตกต่างจะทำการทดสอบรายคู่ โดยวิธีแอลเอสดี LSD ภาพรวม พบว่า ผู้สูงอายุที่เกษียณให้ประสิทธิภาพในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุแตกต่างกันกับผู้สูงอายุที่ประกอบอาชีพเกษตรกร ค่าขาย/ธุรกิจส่วนตัว และว่างงานหรือไม่ได้ประกอบอาชีพ นอกจากนั้นอาชีพรับจ้างทั่วไปให้ประสิทธิภาพในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุแตกต่างกันกับผู้สูงอายุที่

ประกอบอาชีพเกษตรกร ค่าขาย/ธุรกิจส่วนตัว และว่างงานหรือไม่ได้ประกอบอาชีพ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยผู้สูงอายุที่เกษียณให้ประสิทธิภาพในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุน้อยกว่าผู้สูงอายุที่ประกอบอาชีพเกษตรกร ค่าขาย/ธุรกิจส่วนตัว และว่างงานหรือไม่ได้ประกอบอาชีพ นอกจากนี้ข้อนี้ข้อนี้ปรับจ่างทั่วไปให้ประสิทธิภาพในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุน้อยกว่าผู้สูงอายุที่ประกอบอาชีพเกษตรกร ค่าขาย/ธุรกิจส่วนตัว และว่างงานหรือไม่ได้ประกอบอาชีพ

3.4 ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุ ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองแวง อำเภอหนองบัวแดง จังหวัดชัยภูมิ จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ระดับการศึกษาแตกต่างกัน ให้ประสิทธิภาพในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุแตกต่างกัน ในภาพรวม และด้านสุขภาพและการรักษาพยาบาล ด้านรายได้ ด้านที่อยู่อาศัย ด้านนันทนาการ และด้านผู้สูงอายุความมั่นคงทางสังคม ครอบครัว ผู้ดูแลและการคุ้มครอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพบความแตกต่างจะทำการทดสอบรายคู่ โดยวิธีแอลเอสดี LSD ภาพรวม พบว่า ผู้สูงอายุที่ไม่ได้รับการศึกษาให้ประสิทธิภาพในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุแตกต่างกันกับผู้สูงอายุที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา และมีมัธยมศึกษา/ปวช./ปวส. นอกจากนี้ผู้สูงอายุที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษาให้ประสิทธิภาพในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุแตกต่างกันกับผู้สูงอายุที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา/ปวช./ปวส. และปริญญาตรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยผู้สูงอายุที่ไม่ได้รับการศึกษาให้ประสิทธิภาพในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุมากกว่าผู้สูงอายุที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา แต่น้อยกว่ามัธยมศึกษา/ปวช./ปวส. นอกจากนี้ผู้สูงอายุที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษาให้ประสิทธิภาพในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุน้อยกว่าผู้สูงอายุที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา/ปวช./ปวส. และปริญญาตรี

3.5 ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุ ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองแวง อำเภอหนองบัวแดง จังหวัดชัยภูมิ จำแนกตามรายได้ พบว่า รายได้เฉลี่ยต่อเดือนแตกต่างกัน ให้ประสิทธิภาพในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุแตกต่างกัน ในภาพรวม และด้านสุขภาพและการรักษาพยาบาล ด้านรายได้ ด้านที่อยู่อาศัย ด้านนันทนาการ และด้านผู้สูงอายุความมั่นคงทางสังคม ครอบครัว ผู้ดูแลและการคุ้มครอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพบความแตกต่างจะทำการทดสอบรายคู่ โดยวิธีแอลเอสดี LSD ภาพรวม พบว่า ผู้สูงอายุที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ต่ำกว่า 5,000 บาท ให้ประสิทธิภาพในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุแตกต่างกันกับผู้สูงอายุที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 5,000-10,000 บาท นอกจากนี้ผู้สูงอายุที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 5,000-10,000 บาทให้ประสิทธิภาพในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุแตกต่างกันกับผู้สูงอายุที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน มากกว่า 20,000 บาท อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยผู้สูงอายุที่มีรายได้

เฉลี่ยต่อเดือน ต่ำกว่า 5,000 บาท ให้ประสิทธิภาพในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุน้อยกว่าผู้สูงอายุที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 5,000-10,000 บาท นอกจากนี้ผู้สูงอายุที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 5,000-10,000 บาท ให้ประสิทธิภาพในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุมากกว่าผู้สูงอายุที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนมากกว่า 20,000 บาท

อภิปรายผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้ศึกษาวิจัยสามารถอภิปรายผลการวิจัย ดังนี้

1. ประสิทธิภาพในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองแวง อำเภอนองบัวแดง จังหวัดชัยภูมิ พบว่า ประสิทธิภาพในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองแวง อำเภอนองบัวแดง จังหวัดชัยภูมิ โดยภาพรวมพบว่า มีประสิทธิภาพอยู่ในระดับมาก โดยให้ความสำคัญกับด้านผู้สูงอายุความมั่นคงทางสังคม ครอบครัว ผู้ดูแลและการคุ้มครอง ในกลุ่มที่หนึ่งองค์การบริหารส่วนตำบลได้ดำเนินการให้มีหน่วยงานออกติดตามเยี่ยมเยียนผู้สูงอายุ ตรวจสอบสุขภาพ และแนะนำ สิทธิต่าง ๆ ที่ผู้สูงอายุพึงได้รับ นอกจากนี้ได้ดำเนินการให้มีสถานบริการสาธารณสุข จัดสวัสดิการด้านรายได้แก่ผู้สูงอายุที่ยากจนและไม่มีที่พึ่งพิง จัดกิจกรรมการมีส่วนร่วมในชุมชนของผู้สูงอายุ ทั้งนี้ จะเห็นว่าบริการสวัสดิการผู้สูงอายุในปัจจุบัน เป็นบริการที่ดำเนินการโดยภาครัฐ ซึ่งจะเป็นบริการด้านกว้างที่จัดให้แก่บุคคลทั่วไป และเป็นบริการที่ตอบสนองความจำเป็นพื้นฐาน ขณะที่กลุ่มที่สอง ได้แก่ บริการที่ดำเนินการโดยองค์กรชุมชนและหน่วยงานท้องถิ่น ซึ่งส่วนมากจะมีกิจกรรมที่ได้รับการส่งเสริมจากหน่วยงานในชุมชนท้องถิ่น แต่ยังมี ความแตกต่างกันในเรื่องมาตรฐานคุณภาพ และความทั่วถึงในการจัดบริการ เช่น การจัดลานออกกำลังกาย ศูนย์บริการผู้สูงอายุ เป็นต้น และกลุ่มที่สาม ได้แก่ บริการที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติ วัฒนธรรมของชุมชน เช่น การปฏิบัติศาสนกิจ ทางศาสนา งานบุญตามประเพณี เป็นต้น สวัสดิการสังคมที่ผู้สูงอายุได้รับจะเกี่ยวข้องกับร่างกาย และสุขภาพ เป็นหลัก ซึ่งถือว่าเป็นหนึ่งในหลาย ๆ ปัญหาของผู้สูงอายุ สอดคล้องกับสุภาพร จิตรสูงเนิน (2564) พบว่า ความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการให้บริการด้านสวัสดิการผู้สูงอายุ ด้านผู้สูงอายุความมั่นคงทางสังคม ครอบครัว ผู้ดูแลและการคุ้มครอง มีประสิทธิภาพอยู่ในระดับมาก ที่รัฐได้ดำเนินการผ่านกลไกและกิจกรรม และโครงการต่าง ๆ และพบปัญหาด้านบุคลากร เจ้าหน้าที่ของรัฐไม่เพียงพอ ขาดความรู้ ความสามารถ และเครื่องมือในการให้บริการที่ครอบคลุมความต้องการของผู้สูงอายุในท้องถิ่นได้อย่างเพียงพอ

2. ผลการเปรียบเทียบประสิทธิภาพในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุ ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองแวง อำเภอนองบัวแดง จังหวัดชัยภูมิ พบว่า ในเพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา

และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนแตกต่างกัน ให้ประสิทธิภาพในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุแตกต่างกันจากผู้สูงอายุมีความต้องการที่แตกต่างกัน ทั้งความต้องการพื้นฐานเศรษฐกิจและสังคม ความต้องการบริการ สวัสดิการสังคม พบประเด็นที่น่าสนใจ คือ กลุ่มผู้สูงอายุที่มีรายได้น้อย และมีความมั่นคงทางจิตใจน้อยเป็นผู้ที่มีความวิตกกังวลมาก และมีความต้องการพื้นฐานทางเศรษฐกิจ สังคมมากกว่าสวัสดิการด้านอื่น ๆ ผู้สูงอายุกลุ่มนี้ต้องการบริการสวัสดิการด้านเบี้ยยังชีพ ฌาปนกิจสงเคราะห์ การช่วยเหลือจากชุมชน ต้องการงานที่สร้างรายได้ ต้องการบ้านพักคนชรา หรือที่พักชั่วคราวตลอดจนโอกาสในการเข้าถึงทรัพยากรด้านต่าง ๆ ซึ่งแสดงถึงภาวะของผู้สูงอายุที่มี สุขภาพจิตอ่อนแอ ขาดผู้ดูแล ที่พึ่งพิง ผู้สูงอายุกลุ่มนี้ต้องการบริการที่สร้างความมั่นคงแก่ชีวิตในช่วงปลายชีวิตที่มีผู้สูงอายุอีกกลุ่มหนึ่งซึ่งมีจำนวนไม่มากนักเป็นกลุ่มผู้สูงอายุที่มีความต้องการทางสังคมมาก และยอมรับภาวะการเป็นผู้สูงอายุของตนได้มาก ผู้สูงอายุกลุ่มนี้จะมีภาวะสุขภาพจิตดี และไม่มีปัญหาทางเศรษฐกิจ และสังคมเด่นชัด จะต้องการบริการเชิงสังคม เพื่อสร้างความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มเพื่อนผู้สูงอายุด้วยกัน เช่น ต้องการบริการข้อมูลข่าวสาร ศูนย์บริการผู้สูงอายุ สถานที่พบปะพูดคุย จะเห็นว่ารูปแบบความต้องการของผู้สูงอายุมีหลากหลาย และเปลี่ยนแปลงไปตามสถานภาพทางสังคมและเศรษฐกิจ สอดคล้องกับพลภัทร อุไทย (2559) พบว่าพบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล ผู้สูงอายุที่มีเพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนแตกต่างกัน จะมีความต้องการและให้ประสิทธิภาพในการดำเนินงานเกี่ยวกับการบริหารจัดการงานสวัสดิการแตกต่างกัน โดยเฉพาะด้านรายผู้สูงอายุที่ไม่มีรายได้มีความต้องการบริการสวัสดิการสังคมในด้านเบี้ยยังชีพ ส่วนผู้สูงอายุยังมีอาชีพ มีรายได้ ต้องการสถานที่พบปะพูดคุย และร่วมกิจกรรม

3. ผลการสัมภาษณ์ประสิทธิภาพในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองแวง อำเภอนองบัวแดง จังหวัดชัยภูมิ พบว่า ข้อจำกัดด้านความสามารถของรัฐในการดูแลและจัดหาบริการสวัสดิการสังคมให้แก่ผู้สูงอายุ การบริการทางด้านสุขภาพ และการสาธารณสุขอันเป็นบริการส่วนที่ตอบสนองด้านสุขภาพจิต และคุณภาพชีวิตนั้น กล่าวได้ว่า รัฐยังไม่สามารถจัดบริการได้อย่างทั่วถึง ยังมีความจำเป็นต้องเพิ่มคุณภาพและประสิทธิภาพของการบริหารจัดการบริการด้านสุขภาพเพิ่มขึ้น บริการส่วนใหญ่เป็นบริการที่รัฐรับผิดชอบดำเนินการเอง แต่ยังขาดกลไกหลักที่จะดูแลระบบบริการให้เชื่อมโยงกันอย่างมีประสิทธิภาพ บุคลากรที่เกี่ยวข้องยังขาดความรู้ทัศนคติ และทักษะในการให้บริการอย่างรอบด้าน รัฐยังขาดการกระตุ้นและส่งเสริมให้ชุมชนหรือท้องถิ่นเป็นผู้ดำเนินการ ด้านสวัสดิการโดยชุมชนเอง จึงทำให้ขาดพลังทางสังคมในการขับเคลื่อนงานผู้สูงอายุ ขาดการส่งเสริมให้ผู้สูงอายุมีส่วนร่วมในการคิด ตัดสินใจเรื่องสวัสดิการของตนเอง จึงทำให้ตกอยู่ในสภาพที่เป็นฝ่ายรอรับผลการของพัฒนามากกว่าจะเป็นฝ่ายคิดและกำหนด การจัด

สวัสดิการสังคมของรัฐ ขาดการปรับหรือสร้างระบบใหม่ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป ระบบบริการจึงกลายเป็นงานตั้งรับมากกว่าเชิงรุก นอกจากนี้ ยังพบว่า การจัดบริการสวัสดิการผู้สูงอายุของรัฐ ยังขาดฐานคิดที่จะไปสนับสนุนหรือส่งเสริมวัฒนธรรมหรือภูมิปัญญาของผู้สูงอายุในชุมชน ทั้งที่การส่งเสริมภูมิปัญญาหรือวัฒนธรรมจะนำไปสู่การสร้างความมั่นคงทางจิตใจและเป็นการเพิ่มศักดิ์ศรี ความเป็นมนุษย์และความรู้สึกภาคภูมิใจในตนเองของผู้สูงอายุ ซึ่งสอดคล้องกับหลักการขององค์การสหประชาชาติว่าด้วยเรื่องผู้สูงอายุ ซึ่งจะประกอบด้วย หลักการมีเสรีภาพ หลักการมีส่วนร่วม หลักการได้รับการดูแล หลักการบรรลุความพึงพอใจของตนเอง และหลักความมีศักดิ์ศรี (ระพีพรรณ คำหอม, 2562) และงานวิจัยของนฤมล ถาวร (2561) การบริหารจัดการด้านการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ ที่ผลการศึกษาพบว่า ควรมีการเพิ่มบุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ และอาคารสถานที่ให้เพียงพอกับจำนวนผู้สูงอายุที่เพิ่มมากขึ้นทุกปี ควรมีแนวทางที่ชัดเจนในการบริหารจัดการด้านสวัสดิการให้กับผู้สูงอายุในเชิงบูรณาการโดยให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วม ในขณะเดียวกันควรมีการจัดอาคารสถานที่และสร้างบรรยากาศในการเรียนรู้ให้กับผู้สูงอายุภายในโรงเรียนผู้ รวมถึงควรมีการกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการของผู้สูงอายุให้ชัดเจน โดยมีทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมคิด ร่วมพิจารณา ร่วมวางแผน ร่วมรับผิดชอบให้ผู้สูงอายุได้เข้าถึงสิทธิ และการได้รับบริการต่าง ๆ ทั้งการบริการทางด้านสุขภาพ การได้รับสวัสดิการ การส่งเสริมอาชีพ การเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร รวมถึงกิจกรรมต่าง ๆ

องค์ความรู้ใหม่

1. องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นหน่วยงานของรัฐที่อยู่ใกล้ชิดประชาชนมากมีบทบาท อำนาจหน้าที่ บุคลากร และงบประมาณ ในการดูแลประชาชนในพื้นที่ให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นอย่างทั่วถึงและต่อเนื่องในทุกด้าน รวมถึงงานด้านสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุก็ถือเป็นภาระหน้าที่หนึ่ง ซึ่งกิจกรรมหรือแผนงาน โครงการต่าง ๆ ที่กำหนดโดยภาครัฐ อาจจะไม่เพียงพอหรือตรงกับความต้องการของผู้สูงอายุอย่างแท้จริงควรมีกิจกรรมหรือแผนงาน โครงการต่าง ๆ เฉพาะด้านสำหรับผู้สูงอายุที่ชัดเจน ให้ผู้สูงอายุได้มีส่วนร่วมในการกิจกรรมหรือแผนงาน โครงการต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับชุมชนตอบสนอง และตรงตามความต้องการของผู้สูงอายุ ให้ผู้สูงอายุได้เข้าถึงสิทธิต่าง ๆ รวมทั้งการได้รับบริการที่เท่าเทียม

2. การส่งเสริมการดำเนินงานการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุควรมีบุคลากร หรือผู้ดูแลผู้สูงอายุที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับผู้สูงอายุ ให้ชุมชนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการกำกับดูแลผู้สูงอายุในท้องถิ่นตน โดยส่งเสริมให้มีความสัมพันธ์อันดีระหว่างคนในชุมชนและผู้สูงอายุในชุมชน โดยอาจ

จัดตั้งเป็นองค์กรที่มีรูปแบบเฉพาะที่เหมาะสมสำหรับท้องถิ่นได้ ส่งเสริมสนับสนุนความรู้ ให้มีการนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการพัฒนาการดำเนินงานด้านผู้สูงอายุ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้อง ครบถ้วนรวดเร็ว ทันสมัยและเป็นปัจจุบัน ช่วยลดขั้นตอนของงาน สามารถวิเคราะห์เพื่อการวางแผนในการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ปรับปรุงพัฒนาระบบสารสนเทศ เสริมสร้างความรู้ และเพิ่มขีดความสามารถของบุคลากรเพื่อรองรับการพัฒนาและความเปลี่ยนแปลง

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรพัฒนาบุคลากรของท้องถิ่นให้มีความรู้ความเข้าใจการดูแล ผู้สูงอายุเพื่อให้งานด้านผู้สูงอายุอย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงการให้ความรู้เกี่ยวกับสิทธิ และผลประโยชน์ที่ผู้สูงอายุได้รับตามกฎหมาย กำหนดแผนงาน หรือโครงการเพื่อผู้สูงอายุที่ชัดเจน และสอดคล้องกับชุมชน ลดกรอบนโยบายในการทำงานที่มาจากส่วนกลาง

2. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรส่งเสริมให้ผู้สูงอายุได้รับสวัสดิการ หรือบริการพื้นฐานต่าง ๆ ทั้งบริการด้านสุขภาพ สิทธิ หน้าที่ผลประโยชน์ ข้อมูลข่าวสารความรู้ สิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ โดยการกระจายการบริการในรูปแบบของหน่วยบริการเคลื่อนที่ ให้ผู้สูงอายุที่อยู่ในที่ห่างไกล มีปัญหาในเรื่องของการเดินทางได้รับบริการอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม ให้ครอบครัวและชุมชนตระหนักถึงความสำคัญของผู้สูงอายุ พร้อมทั้งให้ผู้สูงอายุได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชนอย่างเหมาะสม.

3. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรมีกิจกรรมการรณรงค์ประชาสัมพันธ์และเผยแพร่การเตรียมตัวเข้าสู่ผู้สูงอายุให้กับประชาชนในชุมชนอย่างต่อเนื่องมีการกำหนดแผนงานโครงการและขับเคลื่อนงานด้านผู้สูงอายุในชุมชน สร้างเครือข่ายในการทำงาน เช่นอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน อสม. อาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุ อพส. โดยให้มีการสนับสนุนงานของอาสาสมัครทั้งด้านอุปกรณ์ การความรู้ และกลุ่มเครือข่ายงานด้านผู้สูงอายุ ตอบสนองความต้องการและเข้าถึงผู้สูงอายุโดยตรงมีกิจกรรมให้ผู้สูงอายุได้พบปะสังสรรค์กับผู้สูงอายุ แลกเปลี่ยนความคิดให้ผู้สูงอายุได้ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ มีเครือข่ายช่วยเหลือซึ่งกันและกันในชุมชน

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1. ควรมีการดูแลงานด้านผู้สูงอายุอย่างเป็นระบบ โดยสนับสนุนให้ผู้ดูแล และผู้สูงอายุมีส่วนร่วมในการกำหนดแผนงาน หรือโครงการเพื่อผู้สูงอายุที่ชัดเจน และสอดคล้องกับ

ชุมชน รวมถึงจัดหาเครื่องมือ เทคโนโลยี และสนับสนุนงบประมาณสำหรับใช้ในการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ของผู้สูงอายุในชุมชน มีการเข้าเยี่ยมและปฏิบัติงานร่วมกันเป็นทีม ส่งเสริมสนับสนุนการทำงานด้านการดูแลผู้สูงอายุเน้นการทำงานเชิงรุก และการทำงานร่วมกันเป็นทีม

2. ควรสนับสนุนส่งเสริมการจัดกิจกรรมของผู้สูงอายุ เพื่อให้ประชาชนทั่วไปได้เห็นคุณค่าของผู้สูงอายุ ให้ผู้สูงอายุได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมของชุมชน หน่วยงานปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ควรมีนโยบาย แผนงาน โครงการต่าง ๆ ที่เอื้ออำนวยต่อความต้องการและสวัสดิภาพของผู้สูงอายุเน้นด้านการพักผ่อนหย่อนใจ การให้บริการด้านสุขภาพ การปฐมพยาบาลเบื้องต้น กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาและวัฒนธรรม การให้ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายเบื้องต้น และการมีส่วนร่วมในชุมชน รวมทั้งมีการจัดทัศนศึกษาเพื่อให้ผู้สูงอายุรู้สึกว่าคุณค่า

3. ควรมีการสนับสนุนส่งเสริมการฝึกอาชีพตามความสามารถของแต่ละคน โดยใช้ทรัพยากรและภูมิปัญญาความรู้ที่มีในชุมชน โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นผู้ดูแล ทั้งในด้าน การให้ความรู้ ทุนในการประกอบอาชีพ และแหล่งจำหน่ายขายสินค้าต่าง ๆ รวมถึงให้มีการจัดตั้งกองทุนต่าง ๆ ให้กับผู้สูงอายุทั้งด้านเงินทุนกู้ยืมสำหรับประกอบอาชีพสูงอายุ และเงินสวัสดิการ สร้างเครือข่ายการทำงานผู้สูงอายุมีการบูรณาการระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

เอกสารอ้างอิง

- จินต์จุฑา จันทรประสิทธิ์. (2560). *การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของบุคลากรทางการศึกษา สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์*. กรุงเทพฯ : สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์.
- นฤมล ถาวร. (2561). *การบริหารจัดการด้านการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลป่าไม้ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่*. (วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายและการบริหารสาธารณะ). บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยแม่โจ้.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2556). *หลักการวิจัยเบื้องต้น*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- พลภัทร อุไทย. (2559). *การบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุในเรื่องเบี้ยยังชีพขององค์การบริหาร ส่วนตำบลโพธิ์ทอง อำเภอปางศิลาทอง จังหวัดกำแพงเพชร*. (สารนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์). คณะสังคมศาสตร์ : มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ระพีพรรณ คำหอม. (2562). *สวัสดิการสังคมกับสังคมไทย Social Welfare in Thai Society*. เข้าถึงได้จาก <http://www.baanjomyut.com>

สุภาพร จิตรสูงเนิน. (2564). *ความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการให้บริการด้านสวัสดิการผู้สูงอายุของ
องค์การบริหารส่วนตำบลทัพเสด็จ อำเภอตาพระยา จังหวัดสระแก้ว*. (วิทยานิพนธ์รัฐ
ประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์). บัณฑิตวิทยาลัย :
มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์.

องค์การบริหารส่วนตำบลหนองแวง. (2565). *ข้อมูลประชากร*. ชัยภูมิ : องค์การบริหารส่วนตำบล
หนองแวง.

Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities.
Educational and Psychological Measurement, 30(3), 607–610.

